
افسانه‌ی افسون سودابه (جستاری کوتاه و متفاوت درباره جلوه‌نمایشی شخصیت سودابه در شاهنامه)

■ ساره تربیت [نویسنده مسوول]

■ احمد حسینی کازرونی

■ مریم پرهیزکاری

■ داوود یحیایی

تاریخ دریافت مقاله ۹۴/۰۵/۱۳ | تاریخ پذیرش نهایی ۹۴/۰۶/۲۹

افسانه‌ی افسون سودابه (جستاری کوتاه و متفاوت درباره جلوه‌نمایی شخصیت سودابه در شاهنامه)

ساره تربیت | دانشجوی دوره دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر

احمد حسینی کازرونی | استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر

مریم پرهیزکاری | استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر

داوود یحیایی | استادیار گروه تاریخ و تمدن ملل اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر

چکیده:

داستان سیاوش و سودابه یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین داستان‌های شاهنامه است که تحلیل‌گران از جهات مختلف بدان پرداخته‌اند. نکته قابل توجه در این تحلیل‌ها آن است که همواره انگشت اتهام به سوی سودابه اشاره رفته، چنان‌که گویی همه - اعم از فردوسی و راویان این قصه و حتی مخاطبان آن‌ها در طول قرن‌ها - دست به دست هم داده تا مقصر اصلی همه اتفاقات ناگوار این واقعه، سودابه دانسته شود. بی‌توجه به این‌که آن‌چه برای این زن اتفاق افتاده، شاید ریشه در عشق‌ورزی وی - گرچه از روی خواهش‌های نفسانی و در نهایت ناکامی او در دلدادگی‌اش داشته است. هم‌چنین فضایی که شخصیت سودابه در آن نشوونما یافته، نیز کمتر مورد توجه تحلیل‌گران قرار گرفته است. شاید به این سبب که راویان داستان در بیان نقش محیط بر شکل‌گیری شخصیت سودابه غفلت کرده‌اند. در این جستار سعی شده به شیوه توصیفی-تحلیلی و از منظری تازه به جلوه‌نمایی شخصیت سودابه در شاهنامه نگریسته شود و نقش عوامل مختلف تأثیرگذار داستان در نابکاری‌های سودابه بازنموده شده، شاید اندکی از بار گناهش، آن‌چنان که بر دوش وی نشانده‌اند کاسته شود. بررسی‌ها نشان داد عواملی هم‌چون تقدیر، محیط زندگی، مردان حاضر در قصه و جنگ قدرت در شکل‌گیری فاجعه مرگ سیاوش نقش به‌سزایی داشته و نمی‌توان سودابه را تنها مقصر این معرکه دانست.

واژگان کلیدی: شاهنامه، سودابه، کی‌کاووس، سیاوش.